
20 năm ảo mộng

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng

Cuộc khủng hoảng kinh tế hiện nay có thể coi như một sự tỉnh giấc sau 20 năm sống trong ảo mộng của Hoa Kỳ nói riêng và toàn cầu nói chung. Sự sụp đổ của nền kinh tế Hoa Kỳ xảy ra trên mọi phương diện, từ quả bóng địa ốc nổ tan, Wall Street vỡ nợ, thất nghiệp tăng vọt, từ 4% mấy năm trước đã nhảy lên 8.1% tuần lễ vừa qua và nhiều phần sẽ hơn 10% cuối năm nay. Các hãng xưởng thì nhau đóng cửa và cho nhân viên nghỉ việc, kỹ nghệ xe hơi của Hoa Kỳ coi như đã chết cứng, với hãng GM mỗi tháng lỗ 1 tỷ Mỹ Kim, nhiều phần GM và Chrysler sẽ phải khai phá sản trong vài tháng sắp đến. Hệ thống ngân hàng với Citigroup, Bank of America, ngay cả JP Morgan Chase, Wells Fargo, cũng lỗ nặng và sẽ bị quốc hữu hóa trong tương lai.

Kinh tế Hoa Kỳ có thể coi như đang rơi tự do, những chương trình cứu nguy của chính phủ không mấy ai tin tưởng là sẽ cứu vớt được tình hình vì quá muộn, quá ít và không chắc là có được chút nào hiệu quả!

Nhưng tại sao tình trạng này có thể xảy ra được? Lý do chính yếu nào khiến cho Hoa Kỳ bị ru ngủ, sống trong giấc mộng dài, để khi giật mình thức giấc, thấy mọi sự đã tan hoang và thấy mình đang rơi vào vực thẳm không đáy như hiện tại? Câu trả lời chính là sự quên lãng của chính phủ và dân chúng Hoa Kỳ không ý thức được sức mạnh kinh tế của quốc gia nằm trong những kỹ nghệ chế tạo, không thể để cho các quốc gia khác dành lấy làm bá chủ như Trung Hoa hiện tại. Và khi Hoa Kỳ để mặc cho Trung Hoa trở thành nhà máy sản xuất mọi thứ cho Hoa Kỳ và gần như cả toàn cầu như hiện nay, đó là mầm mống cho khó khăn kinh tế hiện nay, cũng như có triển vọng để tạo ra những hiểm khích và tranh chấp quân sự sau này.

Điều trái khoáy là chính Hoa Kỳ đã giúp cho Trung Hoa trở thành con quái vật khổng lồ như hiện tại, khi tư bản Hoa Kỳ đổ xô vào đầu tư, chuyển nhượng kỹ thuật và giúp cho

Trung Hoa có thị trường để xuất cảng, tạo thành mô hình phát triển kinh tế thành công nhất trong lịch sử trong ba thập niên qua. Với những đồ nhập cảng quá rẻ chế tạo từ Trung Hoa, gần như mọi ngành kỹ nghệ về chế tạo của Hoa Kỳ đã bị thiệt hại vì cạnh tranh không lại. Trong hai mươi năm qua, cứ mỗi năm con số nhân công làm việc trong các ngành về chế tạo lại giảm thiểu vì các hãng xưởng về chế tạo, đầu tiên là ngành vải vóc, giày dép, đồ chơi..., sau đó đến các công ty làm máy móc, dụng cụ..., đều đóng cửa hay phải đưa sang Trung Hoa để sản xuất để giá thành được rẻ hơn.

Kinh tế Hoa Kỳ hiện nay không còn là kỹ nghệ về chế tạo nữa, nhưng đã đổi sang thành kinh tế về dịch vụ. Hơn nữa, hơn 70% tổng sản lượng quốc gia hay GDP, gross domestic products, là do tiêu thụ! Không một quốc gia nào có thể tồn tại hay ít nhất giữ được tư thế cường quốc của mình, khi không còn chế tạo gì nữa và chỉ tiêu thụ mà thôi như Hoa Kỳ đã sống như thế trong 20 năm qua! Nhưng điều tệ hại hơn cả là dân Mỹ tiêu thụ quá tay, không phải với tiền sẵn có của mình, nhưng là tiền do vay nợ! Chính quyền Hoa Kỳ cũng thế, tiêu ngoài chỉ số, với tiền cho vay đến từ Trung Hoa, Nhật Bản và Saudi Arabia, dưới hình thức mua công khố phiếu Treasury Bonds do ngân khố Hoa Kỳ phát hành.

Quan trọng nhất là tiền đến từ Trung Hoa. Những năm gần đây Trung Hoa đã qua mặt Nhật khi tổng số tiền đầu tư vào công khố phiếu của Hoa Kỳ do Trung Hoa hiện nắm giữ đã lên đến hơn 1000 tỷ Mỹ Kim. Đây là một phần của những thặng dư về mậu dịch giữa Trung Hoa và Hoa Kỳ, càng ngày càng tăng gia với phần lợi về Trung Hoa nhờ xuất cảng hàng hóa sang Hoa Kỳ để dân Mỹ tiêu thụ! Đây cũng là một thứ ma túy Trung Hoa đã làm cho dân Mỹ ghiền cả nước, một thứ trả đũa cho cuộc chiến tranh nha phiến Tây Phương đã áp đặt vào Tàu thời thế kỷ 19! Trung Hoa dành lấy hết những kỹ nghệ về sản xuất của Hoa Kỳ, tiêu diệt tiềm năng sản xuất

dụng cụ, máy móc của Hoa Kỳ, đồng thời dụ cho dân Mỹ tiêu xài quá tay với những hàng hóa rẻ mạt sản xuất tại Trung Hoa. Hơn nữa, khi Trung Hoa dùng tiền kiếm được nhờ thặng dư mậu dịch mua Treasury bonds của ngân khố Hoa Kỳ, lãi xuất chung tại Hoa Kỳ sẽ xuống thấp, giúp dân Mỹ vay nợ mua đồ của Tàu dễ dàng hơn, càng tiêu thụ nhiều hơn và càng giúp cho kinh tế Trung Hoa phát triển mạnh hơn!

Một trong những lý do để quả bóng địa ốc từ bảy tám năm nay căng phồng quá độ đến mức nổ tan năm ngoái là vì lãi xuất do cựu chủ tịch Ngân Hàng Trung Ương trước đây là Alan Greenspan đã để cho quá thấp. Khi Greenspan cho lãi xuất xuống thấp đến mức 1% sau khi quả bóng về stock dot com nổ và sau vụ 9-11, Greenspan đã giữ lãi xuất thấp quá lâu, đầu tư vào nhà cửa nhất là tại California, Florida, Arizona, Nevada... đã làm giá nhà tăng quá mức và biến thành quả bóng căng phồng. Dân Mỹ hồ hởi thấy giá nhà tăng gấp đôi gấp ba, lấy tiền equity ra bằng cách refinancing và tiêu xài quá tay, không kể trời trăng gì nữa. Khi dân Mỹ tăng gia tiêu thụ, kinh tế Hoa Kỳ phát triển mạnh thêm, kinh tế Trung Hoa cũng gia tốc hơn nhờ những tiêu thụ dựa trên quả bóng địa ốc và giá nhà gia tăng giá tạo này. Kinh tế Trung Hoa phát triển đã lôi kéo theo các nền kinh tế của các quốc gia Á Châu khác và nói chung kinh tế toàn cầu trong những năm qua đã thịnh vượng nhờ vào quả bóng địa ốc của Hoa Kỳ và gia tăng tiêu thụ dựa vào vay nợ của dân Mỹ! Dĩ nhiên tất cả những thịnh vượng và phát triển này đều giả tạo. Và khi quả bóng địa ốc vỡ tan, sự giả tạo này đã lộ nguyên hình. Điều tai hại hơn cả là toàn thể hệ thống ngân hàng và tài chính của Hoa Kỳ đã bị Wall Street điều động để làm quả bóng địa ốc căng phồng đến mức kinh hoàng và chính những công ty đầu tư, các đại ngân hàng của Hoa Kỳ trên Wall Street đã gian trá và lường gạt để khi quả bóng địa ốc vỡ tan, hậu quả là những biến chuyển dẫn dắt đến cuộc đại khủng hoảng kinh tế như hiện tại. Căn bản là những trái phiếu do địa ốc gọi là

mortgage-backed securities do Wall Street sáng chế ra và đem bán trên toàn cầu. Mức kiếm lời của Wall Street do những trái phiếu này trong nhiều năm qua đã làm kỹ nghệ về tài chánh của Hoa Kỳ trở thành cột trụ cho nền kinh tế Hoa Kỳ. Nhưng khi quả bóng địa ốc vỡ tan và Wall Street vỡ nợ vì những trái phiếu độc hại này, cột trụ của kinh tế Hoa Kỳ hiện nguyên hình là cây cột đã rữa nát do mối ăn và tất cả những thịnh vượng do kỹ nghệ tài chánh này đem lại chỉ là ảo ảnh, không có thực.

Như thế trong 20 năm qua, kinh tế Hoa Kỳ có thể coi như sống trong ảo tưởng. Cũng như những phát triển của Trung Hoa và những xứ Á Châu khác dựa vào xuất cảng sang Hoa Kỳ, cũng chỉ là ảo tưởng, sụp đổ khi dân Mỹ không còn tiền để tiêu, không thể vay tiền để tiêu, cũng như hoảng sợ nên không dám tiêu pha gì nữa! Chính vì tất cả những thắng lợi về kinh tế của nhiều năm qua chỉ là ảo ảnh, nên việc cứu chữa kinh tế hiện nay sẽ rất khó khăn và sẽ đòi hỏi một thời gian dài trước khi mọi sự trở lại trạng thái quân bình như cũ. Điều rõ ràng là từ đây đến cuối năm 2009, kinh tế sẽ còn rơi nhanh rơi mạnh hơn. Vì những khủng hoảng xảy ra từ tháng 8 năm ngoái, khi công ty Lehman Brothers vỡ nợ gây ra xúc tác cho sự đông cứng của tín dụng, đến nay cũng chưa hồi lại được, thực ra mới chỉ là mở màn cho những biến động kế tiếp về kinh tế khắp nơi, tại Hoa Kỳ cũng như trên toàn cầu.

Với đà gia tốc khủng hoảng như hiện nay, một số các đại ngân hàng như Citigroup, Bank of America sẽ vỡ nợ và sẽ bị quốc hữu hóa trong vài tháng đến. Các hãng xe hơi như GM, Chrysler và ngay cả Ford cũng sẽ phải khai phá sản, làm thêm cả triệu người sẽ mất việc theo. Những công ty lớn nhỏ khác liên hệ đến kỹ nghệ xe, kỹ nghệ tài chánh, kỹ nghệ xây cất, kỹ nghệ bán đồ... sẽ tiếp tục rơi rụng trong vòng nửa năm hay một năm đến. Tỷ lệ thất nghiệp sẽ tăng từ 10% cuối năm nay đến 15-20% cho năm 2010.

Chương trình 800 tỷ kích thích kinh tế của Obama nhiều phần sẽ được tiếp nối bằng một hay hai chương

trình kích thích kế tiếp với số tiền tung ra gấp đôi hay gấp ba vì chương trình đầu không đủ và quá lâu để hồi phục. Vì ngân sách đã thâm thủng đến 1.7 trillion Mỹ Kim cho năm 2009, chính quyền sẽ không thể dùng cách bán Treasury bonds vay tiền tài trợ cho những chương trình kích thích kinh tế này, Federal Reserve Bank sẽ phải in thêm tiền để chính phủ chi dùng. Dĩ nhiên với thời đại này, Ben Bernanke, chủ tịch Ngân Hàng Trung Ương chỉ việc dùng computer để vẽ ra tiền, không phải in tiền, tốn giấy tốn mực. Năm ngoái, chương mục của Federal Reserve Bank chỉ có 700 tỷ Mỹ Kim, đầu năm nay, Bernanke đã vẽ ra thêm thành 2 trillion. Nhưng để giải quyết khủng hoảng kinh tế này, Federal Reserve nhiều phần sẽ phải vẽ ra thêm dăm bảy trillion nữa mới có đủ tiền để cứu các đại ngân hàng vỡ nợ thất thu vài trillion và đưa tiền cho TT Obama để dùng cho ngân sách cứu nguy kinh tế thêm vài trillion nữa.

Như vậy nhiều phần với chính phủ Hoa Kỳ bơm tiền kích thích xối xả và Federal Reserve Bank in tiền không ngừng, may ra kinh tế Hoa Kỳ mới ngừng không rơi rụng khoảng cuối năm 2010. Kinh tế có hồi phục cũng sẽ mất thêm ba bốn năm nữa. Nhưng với tiền tung ra như giấy lộn, sau đó sẽ là siêu lạm phát, khi đồng đô la không còn giá trị, chỉ còn một phần năm, phần mười giá trị khi trước! Điểm son an ủi cho siêu lạm phát chắc chắn sẽ xảy ra sau khi cứu nguy kinh tế là nhờ thế Hoa Kỳ sẽ quít nợ được của Trung Hoa. Vì với mức nợ 1000 tỷ Mỹ Kim hiện nay, Hoa Kỳ mấy năm nữa với siêu lạm phát chỉ còn nợ Trung Hoa chừng 100 hay 200 tỷ mà thôi! Nhưng có phải vì thế mà chiến tranh với Trung Hoa có xảy ra hay không, điều đó chỉ thời gian mới trả lời được.

Khuất Phong Nguyễn Đình Phùng
<http://www.nguyendinhphung.com/>